Облікова картка ДіР

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0213U003932

Державний реєстраційний номер: 0110U003127

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 08-02-2013

II. Етап виконання ДіР

Номер етапу: 1

Назва етапу: Технологічна культура сучасного викладача як складова його педагогічної майтсерності

Початок етапу: 03.2009

Закінчення етапу: 12.2012

Вид звітного документа: Остаточний звіт

III. Відомості про виконавця ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського

Код за ЄДРПОУ: 02125444

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: (0512)378815

IV. Відомості про співвиконавців ДіР

V. Відомості про замовника ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Міністерство освіти і науки України

Код за ЄДРПОУ: 00026777

Місцезнаходження: , м. Київ, Київ, 01135, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Кабінет Міністрів України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: www.mon.gov.ua

VI. Джерела, напрями та обсяги фінансування ДіР

Підстава для проведення ДіР: 34 - договір (замовлення) з центральним органом виконавчої влади, академією наук (головними розпорядниками бюджетних коштів на проведення НДДКР)

Напрям фінансування: 2.1 - фундаментальні дослідження

Джерела фінансування

7713 - кошти держбюджету

Код програмної класифікації видатків і кредитування (КПКВК): 2201020

Фактичний обсяг фінансування (тис. грн.): 62.4

VII. Відомості про ДіР

Назва роботи українською:

Формування технологічної культури сучасного викладача як складової його педагогічної майстерності (підготовка магістранта, підвищення кваліфікації молодого викладача)

Назва роботи англійською:

Forming of technological culture of modern teacher as constituent of his pedagogical trade (preparation of master's degree, in-plant of young teacher training)

Реферат українською:

Науково-дослідна робота присвячена розв'язанню проблеми формування технологічної культури майбутнього викладача університету як складової його педагогічної майстерності. Об'єкт дослідження - професійно-педагогічна підготовка та вдосконалення педагогічної майстерності викладача університету. Метою роботи було виявлення закономірностей та обґрунтування організаційних та психолого-педагогічних умов і засобів формування технологічної культури майбутнього викладача університету як важливішої складової його педагогічної майстерності. Встановлено, що підготовка майбутнього викладача до застосування сучасних технологій педагогічної освіти як на етапі навчання у магістратурі, так і в перші роки викладацької діяльності сприяє її модернізації, якщо: реалізується єдність теоретичної та практичної підготовки; цілеспрямовано формується емоційно-позитивне ставлення викладача до сучасних технологій педагогічної освіти, мотивація використання різноманітної педагогічної техніки, намагання постійного підвищення своєї педагогічної майстерності шляхом збагачення технологічних знань, умінь та навичок, їх практичного втілення; здобувається та накопичується перший успішний практичний досвід під час стажування; активізується процес заняття фасилітаторської позиції як однієї з професійно значущих якостей викладача. В експериментальному дослідженні на різних його етапах узяли участь 20 викладачів, 9 аспірантів, 250 магістрантів денної і заочної форм навчання. Були використані такі методи дослідження: теоретичні: аналіз наукових та навчально-методичних праць; узагальнення передового педагогічного досвіду; аналіз етапів розвитку технологічного підходу; осмислення досвіду світової педагогічної освіти з метою визначення шляхів використання продуктивних ідей у формуванні технологічної культури майбутніх викладачів навчальних закладів України; емпіричні: педагогічне спостереження, анкетування, вивчення творчих робіт та наукових праць магістрантів; вивчення навчальних планів та програм магістерської підготовки; вивчення педагогічного досвіду організації професійно-педагогічної підготовки майбутнього викладача у вітчизняних вищих закладах освіти; констатувальний та формувальний експеримент. Визначено, що технологічна культура виступає важливим показником ефективного здійснення професійно-педагогічної діяльності в умовах технологізації освіти. Технологічна культура викладача являє собою таку узагальнюючу характеристику його особистості, що відображає здатність наполегливо й успішно здійснювати професійну діяльність у поєднанні з ефективною взаємодією з оточуючими людьми. Вона характеризує творчу професійну діяльність викладача, а саме ту сукупність технологічних знань і умінь, які досконало її забезпечують. Було встановлено, що формування технологічної культури майбутнього викладача як складової його педагогічної майстерності може бути забезпечене в результаті цілеспрямованого і систематичного розвитку її складових. Технологічна культура складається з 4-х взаємопов'язаних між собою компонентів: мотиваційного (мотивації до оволодіння технологічною культурою); змістового (самоцінного характеру знань з теорії і практики технологічного підходу у педагогічній освіті); операційного (володіння вміннями та навичками технологічної педагогічної діяльності); рефлексійного. Обґрунтовано критерії сформованості технологічної культури майбутніх викладачів університету: загальну спрямованість на педагогічну діяльність, що виражається в системі чітко визначених її мотивів та цілей; характер загальнопедагогічних та методичних знань з теорії і практики технологічного підходу в освіті, що виявляється в ступені оволодіння змістом, структурою, прийомами, механізмом реалізації технологій

педагогічної освіти; володіння вміннями і навичками технологічної педагогічної діяльності, що виражаються у самостійному обґрунтованому виборі технологій педагогічної освіти під час стажування. Визначені рівні сформованості технологічної культури: низький, середній, високий. Розроблено методику їх діагностування. Аналіз існуючої освітньої практики університету виявив відсутність систематичної роботи з формування технологічної культури майбутнього викладача. Результати констатувального експерименту засвідчили, що в умовах традиційно організованого освітнього простору університету педагогічна майстерність має переважно невисокі показники. Тому педагогічна професійна підготовка майбутніх викладачів потребує певних змін з метою формування їх технологічної культури. Обґрунтовано, що необхідними організаційно - педагогічними умовами формування технологічної культури майбутнього викладача є: " зміна пріоритетів при визначенні концепції фахової та психолого-педагогічної підготовки у магістратурі сучасного університету, її гуманізація, технологізація та персоналізація; " збагачення мети, завдань, змісту та структури фахової та психолого-педагогічної підготовки в магістратурі з орієнтацією на цивілізаційні цінності та європейський стандарт у педагогічній освіті; " ведення в зміст магістерської підготовки в рамках дисциплін "Педагогіка вищої школи" і "Вища школа України і Болонський процес" системи понять щодо технологічного аспекту викладацької діяльності; " розробка програми, змісту та методики викладання курсу "Технології педагогічної освіти", введення його в навчальні плани підготовки магістрантів (з урахуванням специфіки спеціальності); " впровадження в структуру стажування магістрантів завдань технологічного характеру (різного рівня); " застосування протягом магістерської підготовки сучасних технологій педагогічної освіти: модульного навчання, рейтингової оцінки знань, дослідницької технології, педагогічного проектування, технології групової роботи, інтерактивних, інформаційно-комунікаційних, створення ситуацій успіху, самовиховання і саморозвитку та ін. " впровадження в практику викладацької діяльності принципу індивідуалізації та диференціації навчально-виховної підготовки та ідей особистісно, суб'єктно орієнтованого підходу; " вивчення магістрантами в ході стажування інноваційного досвіду викладачів університету з питань технологізації навчання. За результатами теоретичного аналізу проблеми та констатувального експерименту була розроблена модель формування технологічної культури майбутнього викладача. Вона відображає функціональні та структурні зв'язки між її компонентами. Виділено 3 основних завдання формування технологічної культури, які полягають в: розвитку в магістрантів інтересу та мотивації до формування технологічної культури; підвищенні рівня психолого-педагогічних знань про технологічний аспект викладацької діяльності (системи понять щодо технологічного підходу, технологічної культури викладача ВНЗ, змісту сучасних технологій педагогічної освіти); формуванні особистісних якостей та вмінь, необхідних для розвитку технологічної культури. Експериментально доведено, що обґрунтовані організаційно-педагогічні умови формування технологічної культури майбутнього викладача спроможніні ефективно впливати на формування її компонентів. Це дає підстави прогнозуватити ефективність висунутих у гіпотезі організаційно - педагогічних умов формування технологічної культури майбутнього викладача як складової його педагогічної майстерності при цілеспрямованому масовому впроваджені їх у педагогічний процес ВНЗ. Результати дослідження мають значення для створення цілісної системи та відповідних методичних рекомендацій, спрямованих на підвищення ефективності як магістерської підготовки, так і підвищення кваліфікації молодого викладача сучасного університету. Виділені показники, фактори, умови підготовки дають можливість цілеспрямовано і свідомо керувати цим процесом на етапі навчання у магістратурі, а також професійного самовдосконалення молодого викладача.

Реферат англійською:

Research work is devoted to the problem of the formation of technological culture of modern university teacher as part of the pedagogical skills. The object of the research is vocational and educational training and improvement of pedagogical skills of teachers of the university. The aim of the research was to identify patterns and justification of organizational and psycho-pedagogical conditions and means of formation of a technological culture of the modern university teacher as more important component of the pedagogical skills. It has been suggested that training of a teacher to use modern technology of pedagogical education at the stage of studying to master and in

the first years of teaching activity promotes its modernization. It is possible if : the unity of theoretical and practical training is realizing; if there are purposefully forming emotional and positive attitude of the teacher to modern technology of pedagogical education, motivation to use various teaching techniques, attempts to continuous improvement of own pedagogical skills through enrichment technology knowledge and skills and its practical implementation, if a first successful experience during internship is acquiring and accumulating; the processes of taking facilitator position and acquisition professionally significant qualities of the teacher are activated. The 16 teachers, 10 graduate students, 250 full-time and distance learning masters took part in the experimental study on its various stages. We used the following methods as: theoretical: the analysis of scientific and educational and methodological works with research problems; compilation of best teaching experience on the issue of formation of technological culture of the future teacher; analysis of the stages of development of technological approach; understanding the experience of World Education to identify ways the creative use of productive ideas in shaping the technological culture of future teachers of educational institutions of Ukraine; empirical: pedagogical observation, questioning, studying creative works and scientific works of masters; studying of curricula and programs of master's training; studying of teaching experience of organization of vocational and educational training of future teachers in the domestic institutions of high education; ascertaining and formative experiment. The studies found that the problem of the forming of technological culture of the modern teacher as a part of his pedagogical skills acquires relevance in terms of European integration, the formation of new attractive international image of Ukraine, providing of European quality of education. It was found that the technological culture of the University teacher is an important prerequisite for achieving high-quality of teaching activity and modernization of high pedagogical education as a whole. It was determined that technological culture is an important indicator of the effective implementation of vocational and educational activities in technologizing of education. Technological culture of a teacher is such a general characteristic of his personality that reflects the ability to carry out professional activity aggressively and successfully in combination with an effective interaction with other people. It characterizes the creative professional activity of the teacher, namely a set of technological knowledge and skills which perfect provide this. It was found that the formation of the technological culture of the future teacher as a part of his pedagogical skills can be achieved as a result of purposeful and systematic development of its constituents. Technological culture consists of 3 interrelated components as: motivation (motivation to acquirement the technological culture), contextual (self-sufficient of knowledge in the theory and practice of technological approach in a pedagogical education), operational (possession of skills and abilities of technological and pedagogical activity). The criteria of formation technological culture of future university teachers were justified : general orientatition on educational activities which is expressed in the system of clearly defined motives and objectives; nature of general pedagogical and methodological knowledge of the theory and practice of technological approach in education which is reflected in the degree of mastery of content, structure, methods, mechanism realization of pedagogical education technologies possession of skills and abilities of technological pedagogical activity which is expressed in independent reasonable choice of technologies of pedagogical education during the internship. The levels of formedness of technological culture are determined : low, medium and high. The technique of its diagnosing was developed. The analysis of existing educational practices of the University found the lack of systematic work of the future teacher's technological culture as a part of the pedagogical skills. Results of the primary experiment showed that in conditions of traditionally organized educational space of the university teaching skills have predominantly low rates. Therefore, pedagogical training of future teachers needs some changes in order to form their technological culture as a component of teacher's skills. It is proved that the necessary organizational and pedagogical conditions of the forming technological culture of the future teacher are: " to change priorities in determining the concept of vocational and psychological and pedagogical training in MA course in a modern university, its humanization, technologization and personalization; " to enrich goals, objectives, content and structure of vocational and psychological and pedagogical training in MA course with a focus on civilizational values and European standards in pedagogical education; " to introduct in the content Masters training within the disciplines "Pedagogy of Higher Education" and "Higher School of Ukraine and the Bologna Process" the system of concepts related to the technological aspects of teaching; " the development

the program content and methods of teaching in the course "Technology Education", putting it in the curricula of training undergraduates (with a specific specialty); " to implement technological nature (different levels) tasks into the structure of training undergraduates; " to applicate modern technology: modular training, ratings of knowledge, research technology, educational design, technology and group work, interactive, information and communication, creating situations for success, selfeducation and selfdevelopment and others for Master training; " to implement the principle of individualization and differentiation of educational training and personal ideas, subject-oriented approaches in teaching practice; " undergraduates study of innovative teacher's experience according to technologizing learning: individualization of learning process, research work in scientific laboratories, creating projects, organizing and conducting professional direction competitions, shaping information culture, culture of communication and selfdevelopment, usage of museum and educational environment and others during the internship experience. According to the results of the theoretical analysis of the problem and konstatuvalnoho experiment the model of forming technological culture of the future teacher as part of the pedagogical skills was designed. The proposed model reflects the functional and structural relations between its components. 3 main tasks of forming a technological culture were allocated, they are: the development undergraduates interest and motivation for the formation of technological culture, the improving psychological and pedagogical knowledge about the technological aspect of teaching (system of concepts concerning technological approaches, experiment with faculty members, modern technology pedagogical content education), the formation of personal qualities and skills which are necessary for the development of technological culture. According to analysis and synthesis of research was found that effective means of shaping the technological culture of the future teacher is the usage of oriented personality undergraduates forms and methods of curricular and extracurricular work, interactive debates, workshops, creative projects, competitions, research and group work in problem groups, information and communication conferences, performance of creative tasks aimed at acquiring subjective experience in technological and educational activities. It was experimentally proved that reasonable conditions of the technological culture of the future teachers are able to influence effectively on the components of technological culture. This suggests to predict pedagogical conditions of forming the technological culture as a component pedagogical skills during the targeted mass embedded in their educational process of universities. The results are important for the creation of an integrated system and the relevant guidelines aimed at improving the efficiency both a master training and an advanced training of young teachers in modern university. Selected indicators, factors, conditions of training are able to manage purposefully and consciously this process at the stage of training in master's and professional selfeducation of the young teacher. This study does not cover all aspects of the formation of the technological culture of the future teacher. Further scientific exploration will consist of the focused practical implementation of theoretically grounded conditions, including the implementation of the learning process master training developed special course "Technology Education", changes in the content and methods of teaching educational courses, organization of teacher training at the technological basis.

Індекс УДК: 378.02:372.8, 378.02.372.8

Коди тематичних рубрик: 14.35.09

Керівники роботи

Власне Прізвище Ім'я По-батькові: Пєхота Олена Миколаївна

Науковий ступінь:

Вчене звання:

Ідентифікатор ORCID ID:

Додаткова інформація:

VIII. Наукова (науково-технічна) продукція (НТП)

Назва НТП українською: Формування технологічної культури сучасного викладача як складової його педагогічної майстерності (підготовка магістранта, підвищення кваліфікації молодого викладача)

Назва НТП англійською: Forming of technological culture of modern teacher as constituent of his pedagogical trade (preparation of master's degree, in-plant of young teacher training)

НТП, яку передбачалося створити:

Причини, через які НТП не було створено:

Отримані результати: культура викладання

Галузь застосування: К. 73.20.0

Реєстраційний номер картки технології:

Опис НТП: Досліджувалась проблема формування технологічної культури майбутнього викладача університету як складової його педагогічної майстерності. Визначено, що технологічна культура викладача - це узагальнююча характеристика його особистості, яка відображає технологічну складову професійної діяльності викладача, а саме ту сукупність технологічних знань, умінь, досвіду та якостей, які у найбільшій мірі її забезпечують. Встановлено, що формування технологічної культури майбутнього викладача може бути забезпечене в результаті цілеспрямованого і системного розвитку її компонентів: мотиваційного, змістового, операційного, рефлексійного. Обґрунтовано та експериментально перевірено необхідні організаційно - педагогічними умови формування технологічної культури майбутнього викладача. Результати дослідження мають значення для створення цілісної системи та відповідних методичних рекомендацій, спрямованих на підвищення якості як магістерської підготовки, так і підвищення рівня професійного розвитку майбутнього викладача с

Соціально-економічна спрямованість НТП:

Вплив НТП на довкілля:

Впровадження НТП: Впроваджено

Практична реалізація НТП

Початок етапу: -

Закінчення етапу:

Споживачі продукції: викладачі

Перспективні ринки: Україна

Характер співробітництва з інвестором

Потрібний обсяг інвестицій, тис. грн.:

Права, що надаються інвестору після завершення роботи:

Наявність бізнес-плану:

Техніко-економічне обгрунтування:

Потенціальний обсяг продажу, тис. грн.:

Очікуваний термін окупності (років):

Додаткова інформація:

IX. Бібліографічний опис

Монографії (розділ в монографії), опубліковані за рішенням Вченої ради ВНЗ (установи): 1. Пєхота О.М., Середа І.В. Підготовка майбутнього вчителя до впровадження педагогічних технологій у Миколаївському державному

X. Заключні відомості

Керівник юридичної особи Будак Валерій Дмитрович

Перелік осіб-виконавців

Єрмакова Ірина Павлівна

Баріхашвілі Ірина Іллівна

Дзюба Зоя Григорівна

Зубенко Тетяна Володимирівна

Каушан Тетяна Миколаївна

Манькусь Ірина Володимирівна

Парфентьєва Ірина Петрівна

Прасол Надія Олексіївна

Пєхота Олена Миколаївна

Середа Ірина Валеріївна

Тихонова Тетяна Валентинівна

Шахірєва Наталя Володимирівна

Щербакова Олена Леонідівна

Відповідальний за підготовку облікових документів

Телефон

Реєстратор

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

